

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

2016 M. SERGAMUMO UŽKREČIAMOSIOMIS LIGOMIS EPIDEMIOLOGINĖS SITUACIJOS ŠIAULIŲ RAJONE APŽVALGA

2016 m. Šiaulių apskrities statistinės apskaitos formos Nr.4 „Sveikata“ duomenimis, įregistruoti 55 428 žmonės, užsikrėtę ir susirgę ūmiais užkrečiamosiomis ligomis, t.y. 20,1 proc. visų apskrities gyventojų.

Daugiausiai susirgimų registruota Šiaulių mieste – 29 755 susirgimai. Kituose Šiaulių apskrities rajonuose užregistruotas užkrečiamųjų ligų atvejų skaičius: Šiaulių – 5 113, Akmenės – 3 150, Joniškio – 3 933, Kelmės – 3 971, Pakruojo – 3 618, Radviliškio – 5 888.

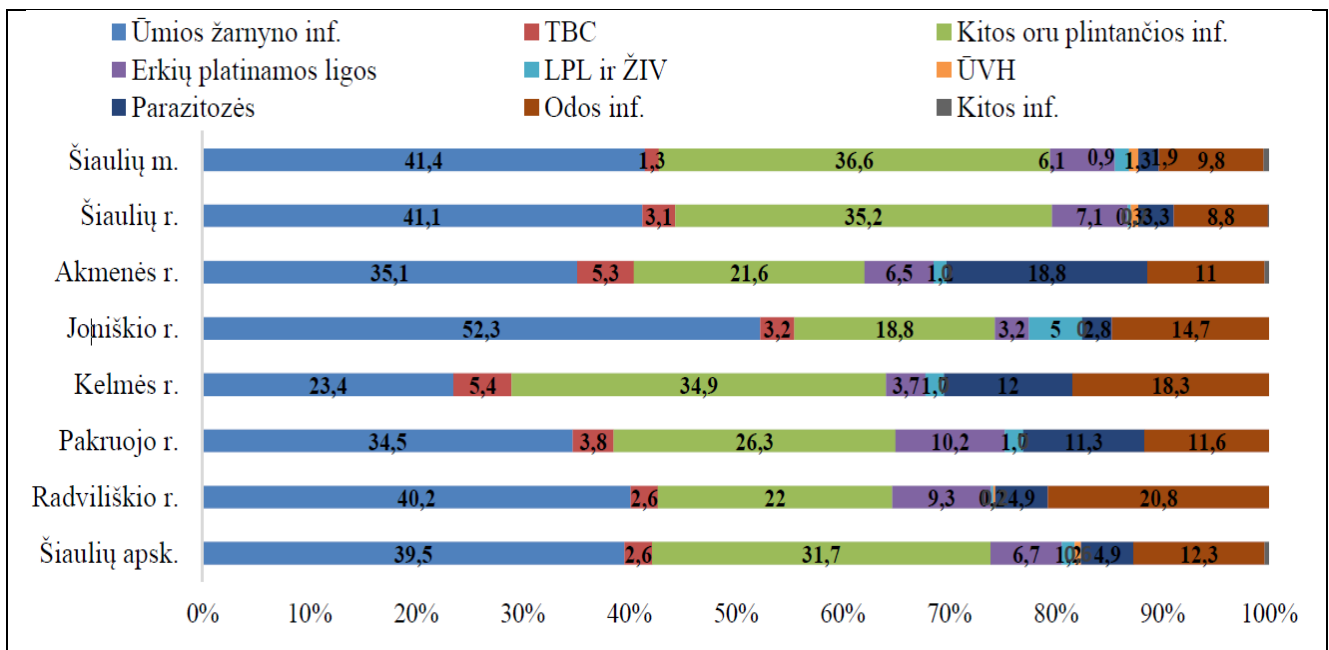
Bendroje užkrečiamųjų ligų struktūroje Šiaulių rajone dominuoja ŪVKTI ir gripas – 7714 atv. (91,7 proc.). Kitos užkrečiamos ligos bendroje sergamumo struktūroje sudaro 8,3 proc. (700 atv.) visų užkrečiamųjų ligų.

2016 m. Šiaulių r. užregistruoti 3 mirčių atvejai nuo užkrečiamųjų ligų (1 lentelė).

1 lentelė. Mirties nuo užkrečiamųjų ligų atvejai Šiaulių rajone, 2016 m.

Užkrečiamoji liga	Mirties atvejų sk.
Bakterinė žarnyno infekcija, nepatikslinkta	1
Meningokokinė inf.	1
Ūmus virusinis hepatitas B	1

Privalomai epidemiologiškai valdomų infekcijų grupės struktūroje, išskyrus gripą ir ŪVKTI, kaip ir praėjusiais metais, Šiaulių apskrityje dominuoja ūmios žarnyno infekcijos, kurios sudaro 39,5 proc. visos užkrečiamųjų ligų struktūros ir kitos oro lašelinės infekcijos – 31,7 proc. Lyginant Šiaulių rajoną su kitomis Šiaulių apskrities administracinių teritorijų užkrečiamųjų ligų struktūromis matyti, kad Šiaulių rajonui didesnis lyginamasis svoris teko ūmioms žarnyno infekcijoms (41,1 proc.), kitoms oru plintančioms infekcijoms (35,2 proc.) ir erkių platinamoms ligoms (7 proc.). (1 pav.).

1 pav. Šiaulių apskrities administracinių teritorijų užkrečiamųjų ligų, išskyrus gripą ir ŪVKTI, struktūros 2016 m. Šaltinis – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamento užkrečiamųjų ligų valdymo skyrius.

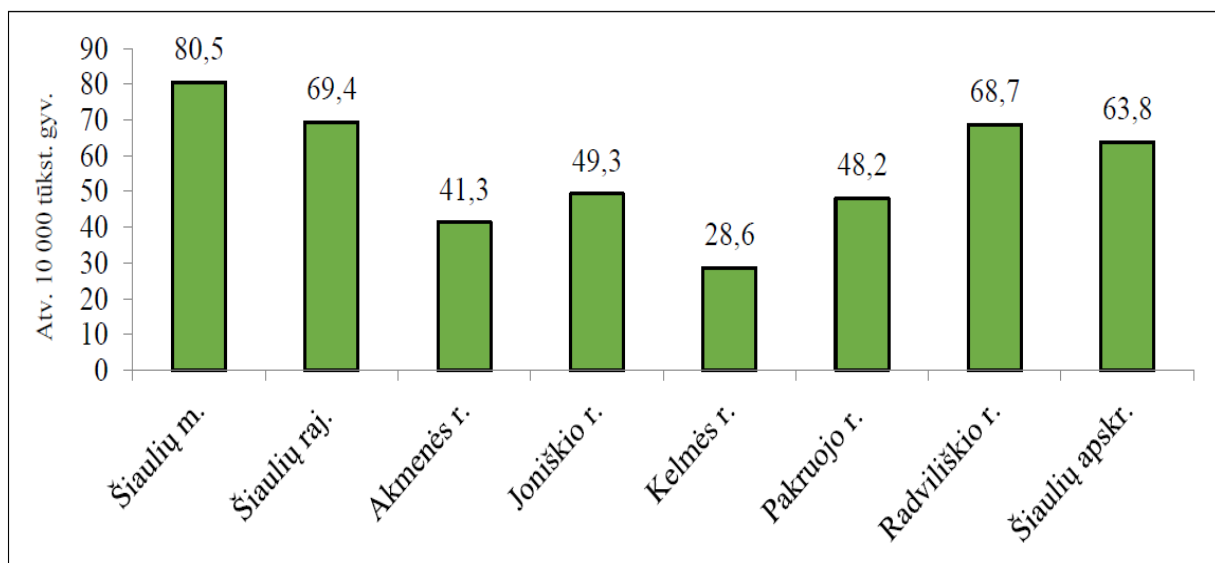
2016 m. Šiaulių rajone iš užregistruotų užkrečiamųjų ligų atvejų, daugiau nei pusę visų susirgusiųjų – 3839 atvejai (75,1proc.) - sudarė 0-17 metų amžiaus vaikai. Tai įtakoja epidemiologiniai dėsningumai, ligų plitimo savitumai (gripas, ŪVKTI, virusiniai meningitai, rotavirusinė žarnyno infekcija, niežai, kt.), kai kurios ligos epidemiologiškai būdingos vaikiškam amžiui (vėjaraupiai, skarlatina ir pn.), kreipimasis į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, kt. (2 lentelė).

2 lentelė. Užkrečiamomis ligomis susirgusių 0-17 m. amžiaus vaikų skaičius 2016 m. Šiaulių rajone ir Šiaulių apsk.

Eil. nr.	Ligų grupės	Šiaulių rajonas			Šiaulių apskritis		
		Viso ligonių Abs.sk	Viso vaikų 0-17 m.		Viso ligonių abs.sk.	Viso vaikų 0-17 m.	
			Abs. sk.	% bendroje susirgusiųjų struktūroje		Abs. sk.	% bendroje susirgusiųjų struktūroje
1.	Ūmios žarnyno infekcijos	288	258	89,6	1763	1447	82,1
2.	TBC (plaučių ir ekstrapulmoninė)	22	-	-	116	1	0,9
3.	Kitos oro lašelinės infekcijos	248	236	95,2	1418	1357	95,7
4.	Erkių platinamos ligos	50	3	6	300	21	7
5.	LPI ir ŽIV	2	-	-	54	1	1,9
6.	Parazitozės	23	21	91,3	220	207	94,1
7.	Odos infekcijos	62	19	30,6	551	194	35,2
8.	Ūminiai virusiniai hepatitai (A,B,C)	5	-	-	3	2	66,6
	Viso 1-8 eilutės	700	537	76,7	4425	3230	72,9
9.	ŪVKTI ir gripas	4412	3302	74,8	50964	35957	70,6
	Viso 1-9 eilutės	5112	3839	75,1	55404	39187	70,7

ŪMIOS ŽARNYNO INFEKCIJOS

2016 m. Šiaulių apskrityje buvo užregistruoti 1 763 (63,8 atv. 10 tūkst. gyv.) ūmių žarnyno infekcinių ligų atvejų, Šiaulių r. – 288 atvejai (69,4 atv. 10 tūkst. gyv.). Kaip ir kasmet, didžiausi sergamumo rodikliai ūmiomis žarnyno infekcijomis registruoti Šiaulių mieste 829 (80,5 atv. 10 tūkst. gyv.). Šiaulių (69,4 atv. 10 tūkst. gyv.) ir Radviliškio (68,7 atv. 10 tūkst. gyv.) rajonuose registruotas aukštesnis sergamumas už vidutinį Šiaulių apskrities sergamumo rodiklį. (3 pav.).

3 pav. Sergamumas ūmiomis žarnyno infekcijomis Šiaulių apskr. administracinėse teritorijose 2016 m.
Šaltinis - Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamento užkrečiamųjų ligų valdymo skyrius

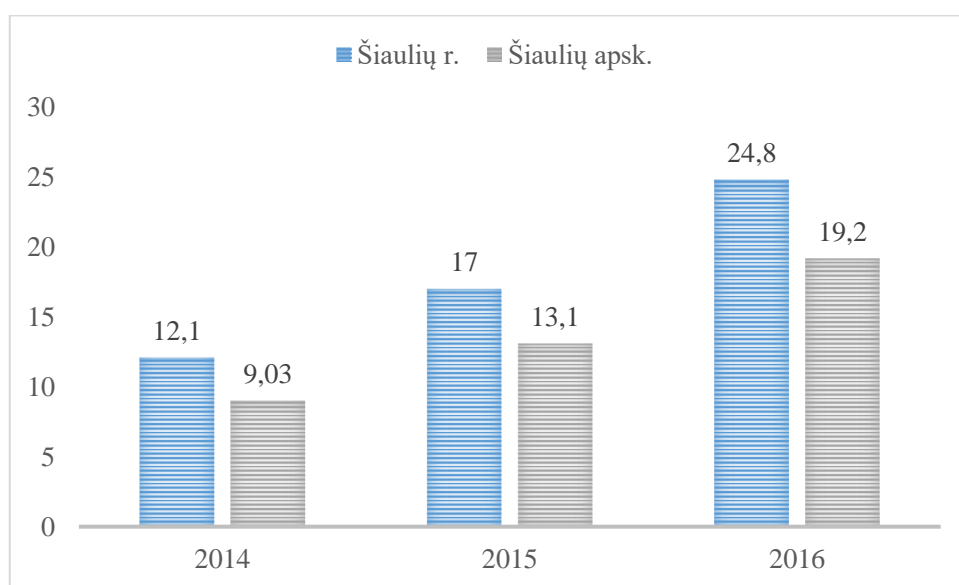
2016 m. Šiaulių rajone ūmių žarnyno infekcijų struktūroje dominuoja nepatikslintos virusinės žarnyno infekcijos, virusinės patikslintos žarnyno infekcijos ir nepatikslintos bakterinės žarnyno infekcijos. (3 lentelė).

3 lentelė. Užregistruotų ūmių žarnyno infekcijų skaičius 2016 m. Šiaulių apskr. Ir Šiaulių r.

Ligų grupės	Šiaulių apskr.	Šiaulių r.
	Abs.sk./ %	Abs.sk./ %.
Salmoneliozės	99/ 5,6	16/ 5,5
Šigeliozės	0	0
Kt. patikslintos bakterinės ŽI	200/ 11,3	39/ 13,5
Nepatikslintos bakterinės ŽI	442/ 25,1	58/ 20,1
Virusinės patikslintos ŽI	488/ 27,7	71/ 24,6
Nepatikslintos virusinės ŽI	530/ 30	103/ 35,7

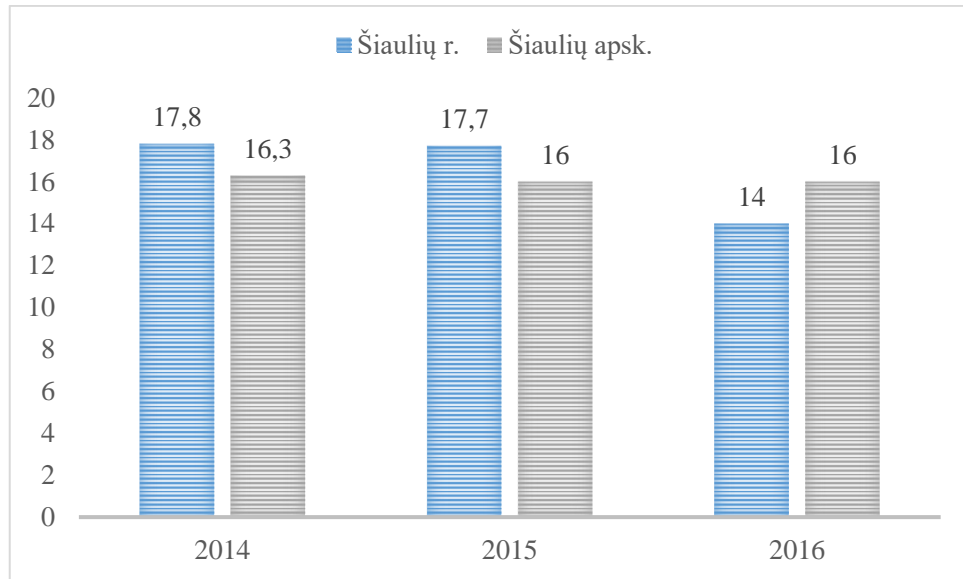
Bakterinės MTI	4/ 0,2	1/ 0,3
Viso	1763/ 100	288/ 100

Sergamumas nepatikslingomis virusinėmis žarnyno infekcijomis tiek Šiaulių r., tiek Šiaulių aps. nuo 2014 m. iki 2016 m. didėjo. 2016 m. Šiaulių r. padidėjo 1,46 karto (2015 m. - 17 atv. 10 tūkst. gyv., 2016 m. – 24,8 atv. 10 tūkst. gyv.). Lyginant su Šiaulių apskrities vidurkiu, matyti, kad Šiaulių r. sergamumas nepatikslingomis virusinėmis žarnyno infekcijomis yra gana didelis. (4 pav.)

4 pav. Sergamumas nepatikslingomis virusinėmis žarnyno infekcijomis 2014-2016 m. (Atv. 10 tūkst. gyv.)

Šiaulių rajone nepatikslingos bakterinės žarnyno infekcijos sudaro 20,1 proc. visos ūmių žarnyno infekcijų struktūros, t.y. 58 atvejai. 39 asmenys buvo hospitalizuoti. Šiaulių rajone nuo nepatikslingos bakterinės žarnyno infekcijos 2016 m. buvo nustatytas vienas mirties atvejis. Sergamumas pastaraisiais metais Šiaulių aps. išlieka panašus, tačiau Šiaulių r. pastebima mažėjimo tendencija (2014 m. – 17,8 atv. 10 tūkst. gyv., 2015 m. – 17,7, 2016 - 14). (5 pav.).

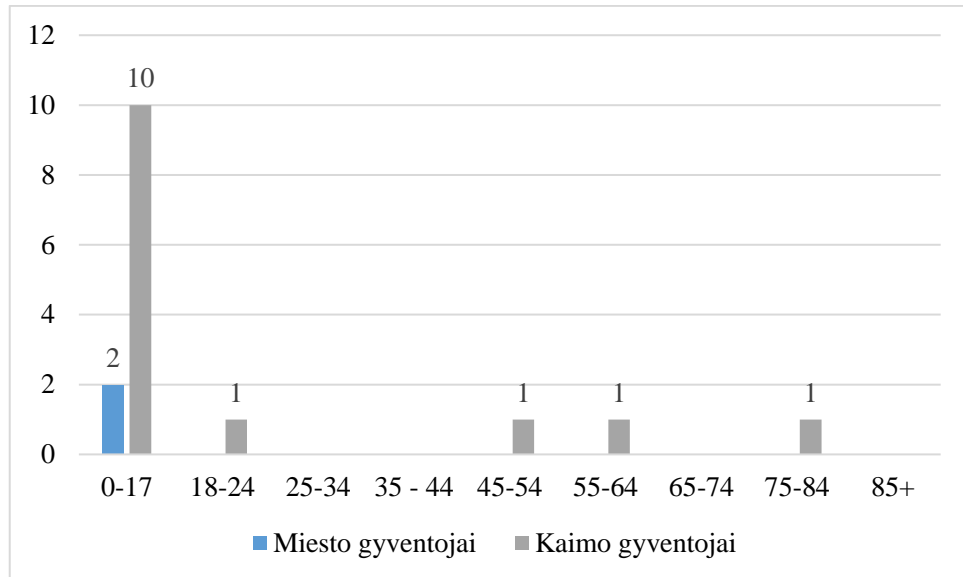

5 pav. Sergamumas nepatikslingomis bakterinėmis žarnyno infekcijomis Šiaulių apsk. ir Šiaulių r. 2014 – 2016 m. (Atv. 10 tūkst. gyv.)

Salmoneliozė – tai viena dažniausių zoonozių, kurią sukelia salmonelėmis vadinamos bakterijos. Šios bakterijos sukelia plonosios žarnos uždegimą, todėl liga pasireiškia viduriavimu, karščiavimu, pilvo ir galvos skausmais. Šie ligos simptomai dažniausiai pasireiškia po 12 – 72 valandų po užsikrėtimo. Liga paprastai trunka 4 – 7 dienas ir daugelis pasveiksta be specifinio gydymo.

Pagrindinis salmonelių *infekcijos šaltinis* yra naminiai bei laukiniai gyvūnai ir paukščiai. Salmonelės į aplinką patenka su šių gyvūnų fekalijomis. Sergantis salmonelioze žmogus taip pat gali būti infekcijos šaltiniu.

2016 m. salmoneliozė nustatyta 16-ai Šiaulių r. gyventojų. 75 proc. sergančiųjų sudaro vaikai, t. y. 12 atvejų. Labai ryškiai išsiskiria sergamumas salmonelioze tarp miesto ir kaimo gyventojų, kaimo gyventojai sudaro 87,5 proc. (6 pav.).

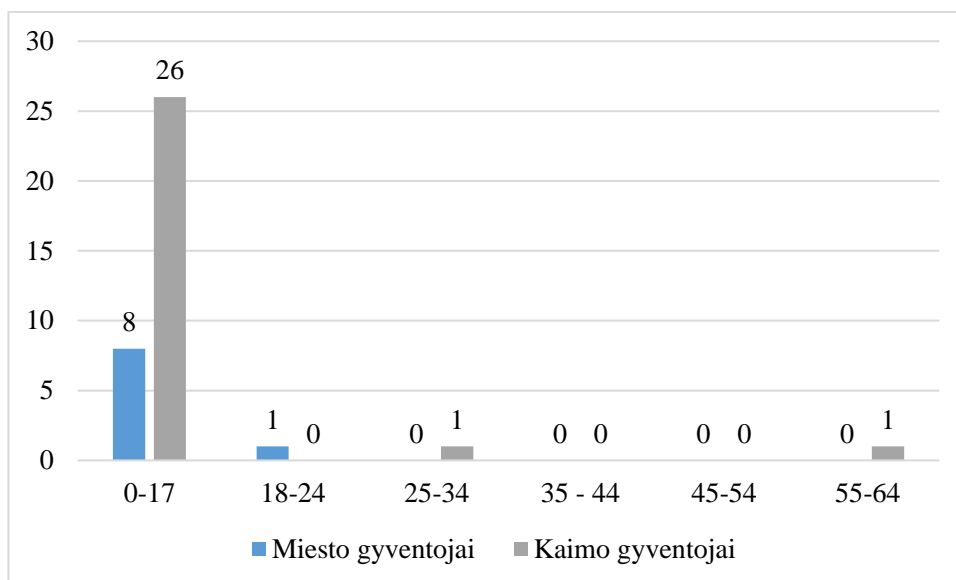

6 pav. Sergamumas salmonelioze Šiaulių r., 2016 m.

Kampilobakteriozė yra viena iš dažniausių žmonių žarnyno infekcinių ligų priežastis. Ekonomiškai besivystančiose šalyse šių sukėlėjų sukelti viduriavimai yra dažniausi tarp mažų vaikų. Pastaraisiais metais ir ekonomiškai išsivysčiusiose šalyse *campylobacter* infekcija turi didėjimo tendenciją, kurios priežastys nėra gerai žinomos.

Liga paprastai pasireiškia viduriavimu (neretai su krauju), pilvo, galvos skausmais, pykinimu ir/ar vėmimu. Šie simptomai gali trukti nuo 3 iki 6 dienų. Tačiau neretai liga gali prasidėti „apendicito priepuoliu“.

Šiaulių r. nustatyti 37 kampilobakteriozės susirgimų atvejai. 92 proc. šių susirgimų sudarė vaikai. Kampilobakteriozės susirgimai 3 kartus dažnesni tarp kaimo gyventojų (28 atv. - kaimo gyv., 9 atv. – miesto gyv.). (7 pav.).

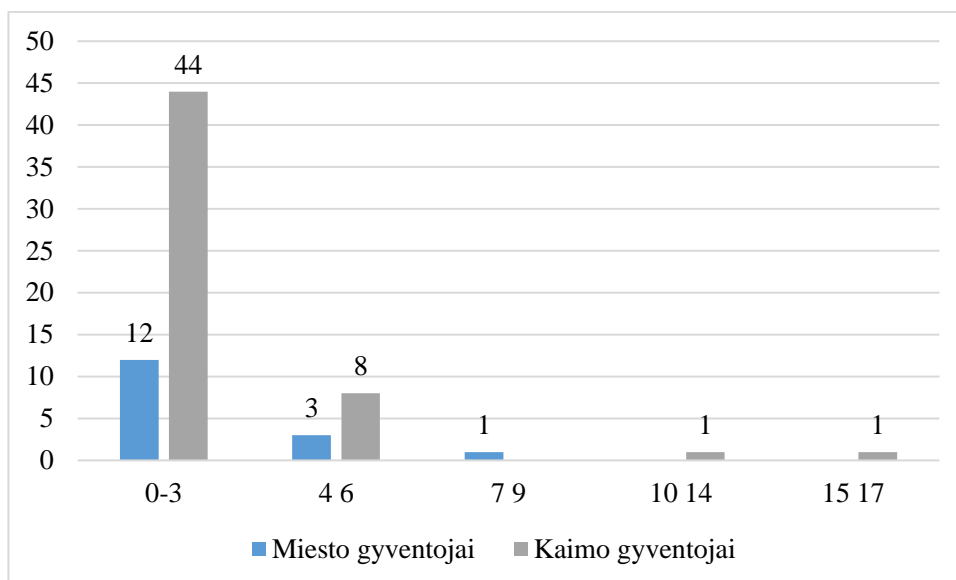
7 pav. Sergamumas kampilobakterioze Šiaulių r., 2016 m.

Rotavirusinė infekcija – tai rotavirusų sukelta žarnyno infekcija, pasireiškianti vėmimu, karščiavimu, viduriavimu, bendra organizmo intoksikacija. Šiai infekcijai būdingas sezoniškumas, pasireiškiantis sergamumo pakilimu šaltuoju metų laiku. Lietuvoje sergamumo padidėjimas kasmet stebimas gruodžio – balandžio mėnesiais. Tačiau susirgimai rotavirusine infekcija registruojami ištisus metus. Dažniausiai registruojami pavieniai infekcijų atvejai, nors sezoninio infekcijos plitimo metu registruojami protrūčiai šeimose bei vaikų kolektyvuose.

Pagrindinis rotavirusinės **infekcijos šaltinis** – sergantis žmogus. Dažniausiai ligos sukėlėjas platina rotavirusu užsikrėtę vaikai ir besimptomė infekcija sergantys suaugusieji. Nuo gyvūnų RVI neužsikrečiama, nes tarp jų cirkuliuojančių virusų padermės žmogui nepavojaingos.

Šiaulių r. rotavirusinės infekcijos atvejai nustatyti tik tarp vaikų (0 – 17 metų amžiaus). Galime daryti prielaidą, kad susirgimų galėjo būti ir tarp suaugusiųjų, tačiau jie nesikreipia į šeimos gydytojus, o gydosi patys. Rotavirusine infekcija daugiausia sirgo 0-3 metų amžiaus vaikai (56 atv.), 4-6 metų – 11 vaikų. 77 proc. rotavirusinės infekcijos atvejai nustatyti kaimo gyventojams. Visi (100 proc.) sirgę asmenys buvo hospitalizuoti. (8 pav.).

8 pav. Sergamumas rotavirusine infekcija Šiaulių r., 2016 m.

Rekomendacijos, norint išvengti ūmių žarnyno infekcijų

- *Kuo dažniau ir kruopščiai plauti rankas muilu ir vandeniu prieš valgant, prieš maisto gaminimą, pasinaudojus tualetu, grįžus iš lauko ar parduotuvės, po sąlyčio su gyvūnais, slaugant sergantį vaiką ir kt. atvejais;*
- *Gyvenamąsias patalpas, durų rankenas, vandens čiaupus, vandens nuleidimo rankenėles, unitazų dangčius šluostyti 2 kartus per dieną naudojant buitines dezinfekuojančias priemones, skirtas šiems įrenginiams ir paviršiams valyti;*
- *Kuo dažniau vėdinti gyvenamąsias patalpas;*
- *Ligonio apatinius drabužius skalbti ne žemesnės kaip 60 laipsnių temperatūros vandenyje;*
- *Pajutę pirmuosius užkrečiamosios ligos požymius: pykinimą, vėmimą, viduriavimą, pilvo skausmus, karščiavimą, kreiptis į savo šeimos gydytoją.*

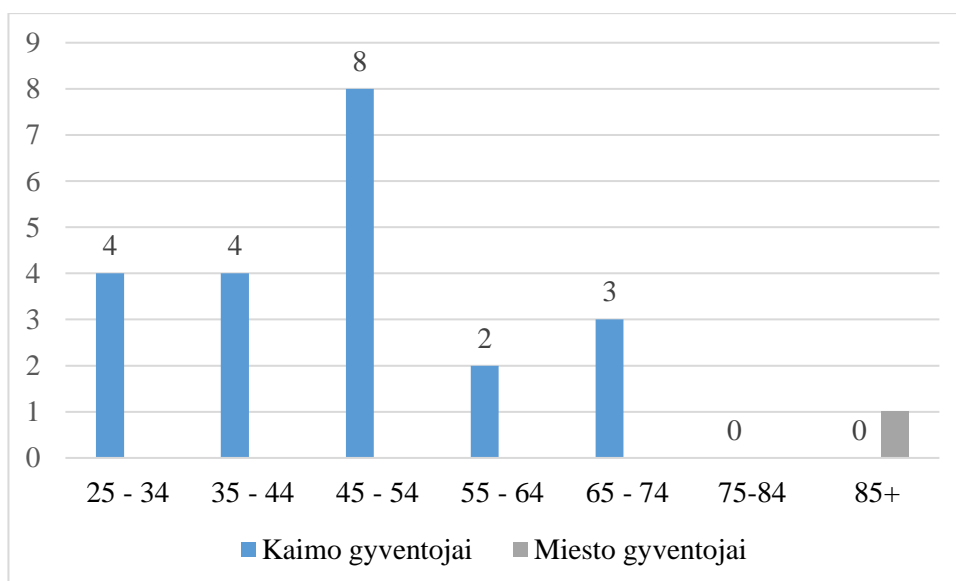
TUBERKULIOZĖ

Kvėpavimo organų tuberkuliozė (TB) tai infekcinė liga, kurią sukelia tuberkuliozės mikobakterija (TM) (*Mycobacterium tuberculosis*), plintanti per orą su dalelėmis. Pagrindinis TM šaltinis yra žmogus, sergantis atvira plaučių TB forma. Negydomas TB sergantis žmogus gali mirti.

Tuberkuliozės požymiai priklauso nuo to, kurioje kūno vietoje dauginasi ligos sukėlėjas. TM dažniausiai pažeidžia plaučius (plaučių tuberkuliozė). Plaučių TB pasireiškia šiais požymiais:

Pagrindiniai:	Kiti:
<ul style="list-style-type: none"> • Sunkus kosulys, trunkantis 3 ar daugiau savaitių; • Skausmas krūtinėje; • Skreplių ar kraujo atkosėjimas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Silpnumas ar nuovargis; • Svorio kritimas; • Apetito stoka; • Drebulys; • Karščiavimas; • Naktinis prakaitavimas.

Šiaulių r. 2016 m. užregistruoti 22 tuberkuliozės atvejai. 95,5 proc. tuberkuliozės susirgimų diagnozuota kaimo gyventojams (21 atv. – kaimo gyv., 1 atv. – miesto gyv.). Daugiau nei 3 kartus šis susirgimas dažnesnis tarp vyrų. (17 – vyrų, 5 - moterų). Mirties atvejų nuo tuberkuliozės 2016 m. Šiaulių r. nenustatyta. (9 pav.).

9 pav. Sergamumas tuberkulioze, Šiaulių r., 2016 m.

Siekiant užtikrinti efektyvią TBC profilaktiką ir kontrolę, 2016 m. Šiaulių rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigose buvo atlikti 472 tuberkulino mėginiai 7 m. amžiaus vaikams ir vaikams, priklausantiems šioms rizikos grupėms. Teigiami tuberkulino mėginiai nustatyti 43 vaikams. Aktyvi TBC diagnozuota 2 rizikos grupei priklausantiems vaikams. (4 lent.).

4 lentelė. 2016 m. tuberkulino mėginių atlikimas vaikams Šiaulių apskrityje ir Šiaulių rajone.

Teritorija	Vaikų, kuriems reikia atlikti tuberkulino mėginį sk.	Vaikų, kuriems atliktas tuberkulino mėginys sk.	Vaikų, kuriems nustatytas teigiamas tuberkulino mėginys sk.	Vaikų, kurie nusiųsti konsultuotis pas specialistą sk.	Vaikų, kuriems diagnozuota TB sk.
Šiaulių r.	646	472	43	14	2
Šiaulių apskr.	5650	4865	385	270	5

TUBERKULIOZĖS PROFILAKTIKA

- *Skiepai nuo tuberkuliozės.*
- *Asmeninė sergančiųjų higiena.*
- *Prevencijos ir saugumo priemonės sąlytį su ligoniu turėjusiems asmenims.*
- *Patalpų vėdinimas ir ventiliacija.*

KITOS ORU PLINTANČIOS INFEKCIJOS

2016 m. kitos oru plintančios infekcijos (išskyrus gripą ir ŪVKTI) Šiaulių rajone bendroje infekcinių ligų struktūroje sudarė 36,6 proc. registruojamų epidemiologiškai valdomų užkrečiamųjų ligų. Minėtų susirgimų apskrityje užregistruota 248 atv. Didžiąją dalį (91,5 proc.) visų susirgimų sudaro vėjaraupiai (viso – 227 atv.). Registruojami ir kitų oro lašelinių infekcijų atvejai: listeriozė – 1 atv., kokliušas – 1 atv., skarlatina – 12 atv., bakteriniai ir virusiniai meningitai – 3 atv., meningokokinė infekcija – 3 atv.). Nustatytas vienas mirties atvejis nuo meningokokinės infekcijos.

Vėjaraupiai – tai ūminė virusinė liga, pasireišianti karščiavimu, pūsleliniu odos ir gleivinių bėrimu. Dažniausiai šia liga serga ikimokyklinio amžiaus vaikai, tuomet persergama lengva šios ligos forma. Suaugę žmonės vėjaraupius išsveria kur kas sunkiau, nes komplikacijų išsivystymo rizika suaugusiems, sergantiems vėjaraupiais, yra daug kartų didesnė nei vaikams. Itin vėjaraupių infekcija pavojinga kūdikiams ir nėščioms moterims bei tiems, kurių imunitetas yra nusilpęs.

Užsikrečiama nuo sergančiojo vėjaraupiais, kai sergantisys kosti, čiaudo ar net kalba. Galima užsikrėsti ir tiesiogiai per odą, liečiant bėrimus (tiek nuo sergančiojo vėjaraupiais, tiek juosiančia pūsleline), jei serga nėščioji - per placentą. Virusas yra itin lakus, gali pasklisti po visą pastatą, tačiau jautrus ultravioletiniams spinduliams, lauke greitai žūva, todėl užsikrečiama tik uždaroje patalpose.

Šiaulių r. 2016 m. diagnozuoti 227 vėjaraupių susirgimo atvejai. 97,4 proc. šių susirgimų sudarė vaikai. Daugiausia sirgo 0-6 metų amžiaus vaikai. Didelių skirtumų tarp kaimo ir miesto gyventojų nepastebima. (5 lent.).

5 lentelė. Sergamumas vėjaraupiais Šiaulių r., 2016 m.

	Miesto gyventojai	Kaimo gyventojai
0-3 metų	38	42
4 - 6 metų	39	35
7 - 9 metų	18	18
10 - 14 metų	11	8
15 - 17 metų	5	7

VĖJARAUPIŲ PROFILAKTIKA

Rekomenduojama pasiskiepyti:

- *visus anksčiau nesirgusius vaikus vyresnius nei 9 mėnesių amžiaus (ypač lankančius darželius bei mokyklas ar sergantis lėtinėmis ligomis, imunodeficitais).*
- *suaugusius, kurie slaugo ligonius ir nėra sirgę vėjaraupiais bei kitus asmenis, turinčius didelę kontakto su šia infekcija riziką (darželio personalas, moterys, planuojančios nėštumą, tėvai, ruošiantys leisti vaiką į darželį, medicinos darbuotojai);*
- *asmenis, kurių imuninė sistema nusilpusi;*

Skarlatina - tai bakterijos sukeliama infekcinė liga, kuri pasireiškia karščiavimu, angina ir tipiškais bėrimais odoje.

Ligos sukėlėjai žmogui nuo žmogaus plinta oro – lašeliniu būdu, todėl užsikrečiama nuo kalbančio, kosinčio ar čiaudinčio infekuoto žmogaus per ligonio užkrėstus daiktus, maistą. Persirgus skarlatina, įgyjamas imunitetas, tačiau galima susirgti ir kartotinai. Nuo skarlatinos skiepų nėra.

Šiaulių r. 2016 m. užregistruota 12 skarlatinos susirgimų atvejų. 100 proc. šių susirgimų sudaro vaikai, nuo 0 iki 17 metų, kurie gyvena kaimo vietovėse.

SKARLATINOS PROFILAKTITA

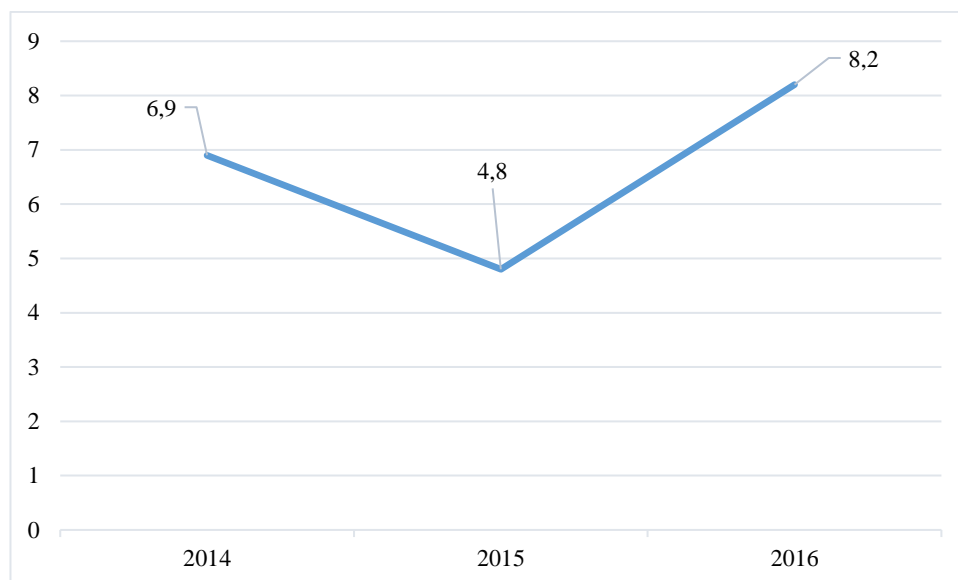
Deja, skiepų nuo skarlatinos nėra, todėl apsisaugoti nuo šios ligos sunku. Tačiau galima sumažinti riziką ja užsikrėsti ir susirgti laikantis visų atsargumo priemonių. Tam, kad skarlatiną sukeliančių bakterijų nepatektų į organizmą, reikia:

- *dažnai plauti rankas;*
- *neliesti jomis veido;*
- *nekišti daiktų į burną;*
- *nevalgyti ant žemės nukritusio maisto;*
- *vengti kontakto ligoniu.*

ERKIŲ PLATINAMOS LIGOS

Laimo liga (LL) – tai lėtinė ar recidyvuojančios eigos transmissinė gamtinė židininė infekcinė liga, pažeidžianti įvairius organus bei sistemas. Žmogaus užsikrėtimo LL principas panašus į erkinio encefalito. Siurbdama kraują, erkė į žaizdą suleidžia skysčius, kuriuose yra borelijų, LL sukėlėjų.

Šiaulių rajone 2016 m. užregistruoti 34 Laimo ligos atvejai. 97 proc. susirgusiųjų buvo suaugę asmenys. Nustatytas vienas atvejis vaikui (7-9 metų amžiaus), kuris gyvena kaimo teritorijoje. Tarp mieste gyvenančių asmenų, ši liga beveik 6 kartus retesnė (5 – miesto gyv., 29 – kaimo gyv.). Lyginant pagal metus, matyti, kad 2016 m. registruojamas beveik dvigubai didesnis sergamumas Laimo liga (2015 m. – 4,8 atv./10 000 gyv., 2016 m. – 8,2 atv./10 000 gyv.). (10 pav.).

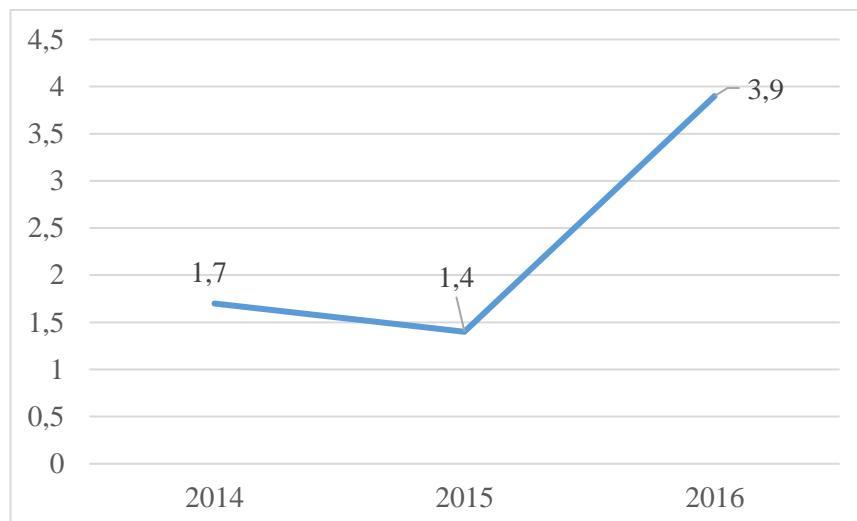
10 pav. Sergamumas Laimo liga, Šiaulių r., 2014 – 2016 m. (atv. 10 000 gyv.)

2016 m. į Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją Laimo ligos sukėlėjų (*Borrelia burgdorferi*) nustatymui pristatytos Luponių (Šiaulių r.) miške gegužės – birželio mėnesiais surinktos erkės. Laboratoriniai tyrimais patvirtinta, kad Luponių miške (Šiaulių r.) iš 121 surinktos erkės Laimo ligos sukėlėjais buvo infekuota 13 erkių (10,7 proc.).

Erkinis encefalitas - tai sunki gamtinė židininė virusinė liga, sukeliama erkinio encefalito viruso, pažeidžianti galvos smegenis, jų dangalus ar periferinius nervus. Erkinis encefalitas yra viena iš svarbiausių virusinių žmogaus centrinės nervų sistemos infekcijų, kuriai būdingi liekamieji reiškiniai, kartais sukeliantys neįgalumą.

Erkinio encefalito viruso pernešėjai, taip pat ir viruso rezervuaras yra erkės. Europoje ir Lietuvoje EEV virusu dažniausiai užsikrečiama įkandus *Ixodes ricinus* erkei. Šios rūšies erkės randamos visuose Lietuvos rajonuose.

2016 m. Šiaulių rajone buvo užregistruoti 16 erkinio encefalito atvejų. 2 erkinio encefalito atvejai nustatyti vaikams. 25 proc. erkinio encefalito susirgimų užregistruota miesto gyventojams, t.y. 4 atvejai ir 75 proc. (12 atv.) – kaimo gyventojams. 2016 m. Šiaulių rajone sergamumas erkiniu encefalitu padidėjo 2,8 karto; nuo 1,4 iki 3,9 atv. 10 tūkst. gyv. (11 pav.).

11 pav. Sergamumas erkinio encefalitu liga, Šiaulių r., 2014 – 2016 m. (atv. 10 000 gyv.)

ERKIŲ PLATINAMŲ LIGŲ PROFILAKTIKA

- *Vakcinės nuo Laimo ligos nėra.*
- *Veiksmingiausia erkinio encefalito profilaktikos priemonė – skiepai.*
- *Erkių gausą mažinančios priemonės.*
- *Būnant gamtoje patartina dažnai apžiūrėti save ir bendrakeleivius. Aptiktas per drabužius ropojančias erkes sunaikinti.*
- *Tinkama parkų, poilsio vietų, dažnai žmonių lankomų miškų priežiūra: žolė šienaujama nuo ankstyvo pavasario, neleidžiant jai užaugti aukštesnei kaip 10 cm., menkaverčiai krūmai išskertami, miško darbu atliekos, išvartos, nupjauta žolė išvežama arba sudeginama, pasivaikščiojimo takai ir takai, vedantys vandens telkinių, sporto aikštelių, laužaviečių link, praplatinami.*

IŠVADOS

1. Šiaulių rajonuose užregistruota 5 113 užkrečiamųjų ligų atvejų.
2. 2016 m. Šiaulių rajone dominuoja ŪVKTI ir gripas – 7714 atv. (91,7 proc.).
3. Nustatyti 3 mirčių atvejai nuo užkrečiamųjų ligų: bakterinė žarnyno infekcija, nepatikslinkta; meningokokinė inf.; ūmus virusinis hepatitas B.
4. Šiaulių r. 3 839 (75,1proc.) užkrečiamųjų ligų atvejus sudarė 0-17 metų amžiaus vaikai.
5. 2016 m. Šiaulių rajone ūmių žarnyno infekcijų struktūroje dominuoja: nepatikslinktos virusinės žarnyno infekcijos, virusinės patikslinktos žarnyno infekcijos ir nepatikslinktos bakterinės žarnyno infekcijos.
6. Šiaulių r. 2016 m. nustatyti 22 tuberkuliozės atvejai. 95,5 proc. tuberkuliozės susirgimų diagnozuota kaimo gyventojams (21 atv. – kaimo gyv., 1 atv. – miesto gyv.).
7. Diagnozuoti 227 vėjaraupių susirgimo atvejai. 97,4 proc. šių susirgimų sudarė vaikai.
8. Šiaulių r. Laimo liga 6 kartus dažnesnė tarp kaimo gyventojų (5 – miesto gyv., 29 – kaimo gyv.).
9. Nuo 2015 m. iki 2016 m. Šiaulių rajone sergamumas erkiniu encefalitu padidėjo 2,8 karto (2015 m. - 1,4 atv. 10 tūkst. gyv.; 2016 m. – 3,9 atv. 10 tūkst. gyv.).

Ataskaita paruošta naudojantis: *Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamento užkrečiamųjų ligų valdymo skyriaus ir Užkrečiamųjų ligų ir AIDS Centro duomenimis*